

Dokumento pavadinimas	Interesų konfliktų vengimo politika
Teisinė bazė	Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas, Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas, Lietuvos Banko valdybos 2012 m. liepos 12 nutarimu Nr. 03-144 patvirtintos Valdymo įmonių veiklos organizavimo ir vykdymo taisyklės, 2016 m. balandžio 25 d. Europos deleguotas reglamentas (ES) 2017/565, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/65/ES papildoma nuostatomis dėl investicinių įmonių organizacinių reikalavimų bei veiklos sąlygų ir toje direktyvoje apibrėžtų terminų, 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir tarybos reglamentas (ES) 596/2014 dėl piktnaudžiavimo rinka bei kiti įmonei taikytini teisės aktai
Tipas	Politika
Taikoma šiems darbuotojams	Visiems darbuotojams ir kitiems su Įmone susijusiems asmenims
Patvirtino	Valdyba
Patvirtinimo data	2019.07.30
Kitos peržiūros data	2020.07.30
Dokumento rengėjas	Atitikties specialistas
Versija	2

Priedas Nr.	Pavadinimas
Priedas Nr. 1	Sąrašas FP, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas
Priedas Nr. 2	Sąrašas asmenų, kurie dėl einamų pareigų, vykdomų funkcijų ar atliekamų konkrečių darbų žino arba turi teisę žinoti viešai neatskleistą informaciją
Priedas Nr. 3	Sąrašas FP, kurias pirkti, parduoti (arba sudaryti kitokius sandorius) Asmenims draudžiama dėl Įmonės turimos (žinomos) viešai neatskleistos informacijos
Priedas Nr. 4	Privačių interesų ir susijusių asmenų anketa

INTERESŲ KONFLIKTŲ VENGIMO POLITIKA

I. BENDROS NUOSTATOS

1. UAB „Orion Asset Management“ (toliau – „**Įmonė**“) interesų konfliktų vengimo politika (toliau – „**Politika**“) nustato priemones ir procedūras, kurių Įmonė privalo imtis, siekdama nustatyti interesų konfliktus, jų išvengti arba valdyti taip, kad būtų išvengta neigiamo poveikio klientų interesams.
2. Ši Politika taikoma Įmonės darbuotojams ir kitiems su Įmone susijusiems asmenims.

II. SĄVOKOS

3. **Interesų konfliktas** – situacija, kai Įmonės ar Asmens interesai prieštarauja Kliento interesams, arba kai Įmonės ar Asmens įsipareigojimai vienam Klientui prieštarauja kito Kliento interesams;
4. **Asmuo arba Asmenys** – Susijęs asmenys ir Kontroliuojantys asmenys;
5. **Asmeninis sandoris** – sandoris dėl FP, kurį sudaro Susijęs asmuo arba kuris sudaromas Susijusio asmens naudai ir atitinka bent vieną iš toliau nurodytų sąlygų:
 - (a) tas Susijęs asmuo veikia viršydamas jam priskirtos kompetencijos ribas;
 - (b) sandoris sudaromas bet kurio iš toliau išvardintų asmenų sąskaita:
 - (i) Susijusio asmens;
 - (ii) kito asmens, su kuriuo Susijusį asmenį sieja šeimos ryšiai arba glaudūs ryšiai;
 - (iii) kito asmens, kurio ryšiams su Susijusiu asmeniu būdinga tai, kad Susijęs asmuo tiesiogiai ar netiesiogiai labai suinteresuotas sandorio rezultatu, neskaitant užmokesčio ar komisinių už sandorio įvykdymą;
6. **Atitikties specialistas** – Darbuotojas, atsakingas už Įmonės atitikties funkcijos vykdymą;
7. **Dalyvis** – Įmonės valdomų Kolektyvinių investavimo subjektų dalyvis arba akcininkas arba potencialus dalyvis ar akcininkas;
8. **Darbuotojas** – visi Įmonės darbuotojai;
9. **Asmuo, su kuriuo Susijusį asmenį sieja šeimos ryšiai:**
 - (a) Susijusio asmens sutuoktinis arba partneris;
 - (b) Susijusio asmens išlaikomas vaikas arba įvaikis;

- (c) kitas Susijusio asmens giminaitis, su kuriuo Susijęs asmuo iki atitinkamo asmeninio sandorio sudarymo dienos vedė bendrą ūkį ne trumpiau kaip vienus metus;
10. **Kolektyvinio investavimo subjektas** – Įmonės valdomas pagal KISĮ arba IISKISĮ veikiantis kolektyvinio investavimo subjektas;
 11. **FP** – finansinės priemonės taip kaip jos apibrėžtos FPRĮ;
 12. **Klientas** – Įmonės valdomas Kolektyvinio investavimo subjektas, taip pat kitas fizinis ar juridinis asmuo arba bet kuris kitas subjektas, kuriam Įmonė teikia investicines paslaugas ir (ar) papildomas paslaugas, kaip jos suprantamos pagal FPRĮ;
 13. **Susijęs asmuo:**
 - (a) Įmonės generalinis direktorius, valdybos narys, partneris arba kitas panašią padėtį Įmonėje užimantis asmuo;
 - (b) Įmonės Darbuotojas arba bet kuris kitas asmuo, dalyvaujantis Įmonei valdant Kolektyvinio investavimo subjektą arba teikiant investicines paslaugas, ar sudarant sandorius Įmonės sąskaita, su sąlyga, kad veiklą vykdo Įmonės vardu bei jai kontroliuojant;
 - (c) fizinis asmuo, kuris tiesiogiai dalyvauja Įmonei teikiant paslaugas pagal susitarimą dėl tam tikrų Įmonės valdymo funkcijų pavidimo atlikti kitai Įmonei, kai siekiama užtikrinti, kad Įmonė galėtų valdyti Kolektyvinio investavimo subjektą ir (arba) teikti investicines paslaugas;
 14. **Kontroliuojantis asmuo** – su Įmone tiesiogiai ar netiesiogiai kontrolės ryšiu susijęs asmuo;
 15. **Portfelis** – FP portfelis (kaip jis apibrėžtas FPRĮ) arba Kolektyvinio investavimo subjekto turtas;
 16. **Įmonių grupė** – įmonių grupė, kuriai priklauso Įmonė ir kurią sudaro patronuojanti Įmonė, jos dukterinės Įmonės ir kitos Įmonės, kurias su patronuojančia Įmone arba jos dukterinėmis Įmonėmis sieja dalyvavimo ryšiai, taip pat kitos tarpusavyje susijusios Įmonės, kurios turi rengti konsoliduotą atskaitomybę ir metinę konsoliduotą atskaitomybę;
 17. **KISĮ** – Lietuvos Respublikos kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas;
 18. **IISKISĮ** – Lietuvos Respublikos informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymas;
 19. **FPRĮ** – Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymas;
 20. **Vyresnioji vadovybė** – Įmonės valdyba ir generalinis direktorius;
 21. **Viešai neatskleista informacija** – informacija, nurodyta Reglamento (ES) Nr. 596/2014 7 straipsnio 1 dalyje (pvz. konkretaus pobūdžio informacija, kuri nėra atskleista viešai, kuri tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar daugiau emitentų arba viena ar daugiau FP ir kuri, ją atskleidus viešai, galėtų turėti didelį poveikį tų FP kainoms ar su jomis susijusių išvestinių FP kainai).
 22. Kitų šioje Politikoje naudojamų, bet atskirai neapibrėžtų, sąvokų reikšmė atitinka reikšmę nurodytą KISĮ, FRPĮ ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.
 23. Jei Politikoje nenurodyta priešingai, Įmonė reikš jos Darbuotojus ir kitus Susijusius asmenis.

III. INTERESŲ KONFLIKTŲ IDENTIFIKAVIMAS

Ką kiekvienas Asmuo turi vertinti?

24. Asmuo, siekdamas nustatyti galimus interesų konfliktus, kylančius valdant Kolektyvinio investavimo subjektus ir (ar) teikiant investicines paslaugas Klientams, vertina, ar Įmonė arba Asmuo patenka į vieną iš toliau nurodytų situacijų:
 - 24.1. Įmonė ar Asmuo turės finansinės naudos arba išvengs finansinio nuostolio Kliento sąskaita;
 - 24.2. Įmonė ar Asmuo yra suinteresuoti Klientui teikiamos paslaugos arba vykdomos veiklos arba Kliento sąskaita sudaromo sandorio rezultatu kitaip, negu Klientas yra suinteresuotas tuo rezultatu;
 - 24.3. Įmonė ar Asmuo turi finansinį ar kitokio pobūdžio suinteresuotumą teikti pirmenybę kito Kliento ar kitų Klientų grupės interesams Kliento interesų sąskaita;
 - 24.4. Įmonė arba Asmuo teikia tokias pat paslaugas Klientui ar Klientams, kurie nėra Kolektyvinio investavimo subjektai;
 - 24.5. Įmonė ar Asmuo gauna ar gaus ne iš valdomo Kolektyvinio investavimo subjekto ar Kliento, kuriam teikiamos paslaugos, skatinimo priemonę, kuri yra susijusi su vykdoma Kolektyvinio investavimo subjekto valdymo veikla ar Klientui teikiamomis paslaugomis ir kuri gali būti teikiama pinigų, prekių ar paslaugų forma, išskyrus tokiu atveju įprastai mokamus komisinius ar kitus mokėjimus už paslaugas;
 - 24.6. Įmonės padalinys ar Asmuo, valdantis Kolektyvinio investavimo subjektus, yra susijęs ar veikia kartu su struktūriniu padaliniu ar Asmeniu, teikiančiu investavimo rekomendacijas;
 - 24.7. Įmonių grupės Įmonės teikia Įmonių konsultavimo ar su Įmonių finansais susijusias paslaugas bendrovei, dėl kurios išleistų FP Įmonė teikia investavimo rekomendacijas Klientams ar Įmonė yra įtraukusi (ar ketina įtraukti) šias FP į Klientų FP portfelius.

Kokiose situacijose gali kilti interesų konfliktas?

25. Situacijos, kuriose yra padidėjusi interesų konfliktų rizika:
 - 25.1. konfliktas gali atsirasti tarp interesų Klientų, kurių portfelius valdo Įmonė, kai vienu Klientų portfelių rezultatus siekiama pagerinti kitų Klientų sąskaita (paprastai pasireiškia sudarant sandorius abiejų Klientų naudai su tomis pačiomis FP);
 - 25.2. konfliktas gali atsirasti tarp interesų Klientų, kurių portfelius valdo Įmonė, kai Įmonė gali siekti įtraukti valdomo Kolektyvinio investavimo subjekto investicinius vienetus (akcijas) į kito Kliento portfelį;
 - 25.3. konfliktas gali atsirasti tarp interesų Klientų, kai Įmonė gali rekomenduoti valdomo Kolektyvinio investavimo subjekto investicinius vienetus (akcijas) Klientui, kuriam tokia investicija nėra tinkama (neatitinka jo interesų);
 - 25.4. konfliktas gali atsirasti tarp interesų Klientų bei pačios Įmonės, kai ji sudaro sandorius dėl savo portfelio (investuoja nuosavas lėšas). Įmonė gali siekti nuosavo portfelio rezultatus pagerinti Klientų sąskaita (paprastai pasireiškia sudarant sandorius tiek Įmonės, tiek Klientų naudai su tomis pačiomis FP);
 - 25.5. konfliktas gali atsirasti tarp Klientų ir Įmonės, kai Įmonių grupės Įmonės veikia kaip FP emitentai ar platintojai. Tokiu atveju Įmonė gali būti suinteresuota į portfelius įtraukti atitinkamas FP;
 - 25.6. konfliktas gali atsirasti tarp Klientų ir Įmonės, kai Įmonių grupės Įmonės veikia kaip FP tarpininkai. Tokiu atveju Įmonė gali būti suinteresuota naudotis atitinkamos Įmonės teikiamomis tarpininko paslaugomis;
 - 25.7. konfliktas gali atsirasti tarp Klientų ir Įmonės, kai Įmonių grupės Įmonės veikia kaip investicinius tyrimus atliekantys subjektai. Tokiu atveju Įmonė gali būti suinteresuota atitinkamai Įmonei Klientų sąskaita mokėti (ar teikti kitokias skatinimo priemones) už investicinius tyrimus;
 - 25.8. konfliktas gali atsirasti tarp Klientų ir Įmonės, kai Įmonių grupės Įmonės veikia kaip rinkos formuotojai. Tokiu atveju gali būti siekiama atitinkamus rinkos formavimui reikalingus sandorius sudaryti Klientų sąskaita;
 - 25.9. valdant Kolektyvinio investavimo subjektus, kurie investuoja į nekilnojamąjį turtą (ar kitokį turtą, kuris nėra FP) egzistuoja rizika, kad įsigyjant tam tikras paslaugas (pavyzdžiui, vertinimo) Įmonė bus susiinteresuota įsigyti paslaugas iš Įmonių grupės Įmonių ar Asmenų (ar su jais susijusių subjektų);
 - 25.10. konfliktas gali atsirasti ir kitose situacijose, kurios atitinka 24 punkte nurodytus kriterijus.

IV. INTERESŲ KONFLIKTŲ VALDYMAS

26. Jeigu susiduria Įmonės, Asmens ir Klientų interesai, pirmenybė turi būti teikiama Klientų interesams. Antroje eilėje turi būti tenkinami Įmonės interesai.
27. Siekiant išvengti interesų konfliktų, valdant Klientų portfelius, jų valdymas yra atskirtas. Įmonės generalinis direktorius konkrečius portfelius paskiria valdyti konkrečioms Darbuotojoms savo sprendimu. Valdyba sprendime gali nurodyti papildomas priemones (reikalavimus), kurių turi laikytis Darbuotojai, jei valdyba įžvelgia potencialius interesų konfliktus.
28. Įmonė neturi teisės sudaryti sandorio Kliento sąskaita, kai kita sandorio šalis yra Įmonė ar Įmonės grupės Įmonė ir toks sandoris neatitiks geriausių Kliento interesų.
29. Įmonė Klientų lėšas į Kolektyvinio investavimo subjektus gali investuoti tik gavusi išankstinį rašytinį atitinkamo Kliento sutikimą. Kolektyvinio investavimo subjektų atveju, tokia galimybė (leidimas) gali būti numatyta Kolektyvinio investavimo subjektų steigimo dokumentuose.

Interesų konfliktai, susiję su FP

30. Įmonės valdyba tvirtina sąrašą FP, dėl kurių, vykdant Įmonės veiklą bei teikiant paslaugas arba sudarant sandorius, galimas interesų konfliktas.
31. Siekiant išvengti interesų konflikto, kai Darbuotojas priima investicinius sprendimus pirkti/parduoti FP keliems Klientams, pavedimai visų klientų sąskaita turi būti pateikiami vienu metu.
32. Siekiant išvengti interesų konflikto, kai Darbuotojas priima investicinius sprendimus pirkti/parduoti FP Klientų portfeliams ir Įmonės portfeliui, pavedimai Klientų sąskaita turi būti pateikiami pirmiau nei pavedimai Įmonės sąskaita.
33. Esant viešam siūlymui įsigyti FP, sprendimai dėl tokių pozicijų įtraukimo į Klientų portfelius priimami remiantis „pro rata“ principu. Atsižvelgiama į viešo siūlymo sąlygas, Klientų finansines galimybes bei investicines strategijas. Jei yra keli subjektai, kurie gali pasinaudoti viešu siūlymu, jiems FP yra perkamos proporcingai pateikto pavedimo vertei.
34. Esant nepakankamam kiekiui FP (pvz., dėl FP nelikvidumo) arba tarpininkui nepavykus nupirkti viso prašomo kiekio, FP Klientų portfeliams perkamos/paskirstomos remiantis „pro rata“ principu. Jei Darbuotojas mano, kad tam tikrais atvejais Klientas patirtų nepagrįstus kaštus dėl per mažo FP kiekio ar dėl kitų priežasčių būtų pažeisti geriausi Klientų interesai, Darbuotojas gali nesivadovauti „pro rata“ principu.

35. Jei Asmuo susiduria su kita nei 31-34 punktuose nurodyta situacija, jis turi nedelsiant informuoti Atitikties specialistą, kuris per 1 darbo dieną turi pateikti Asmeniui vertinimą, ar atitinkama situacija sukelia interesų konfliktą ir jei taip, kokių tolimesnių veiksmų pastarasis privalo imtis.

Interesų konfliktai, susiję su turtu, kuris nėra FP

36. Egzistuoja rizika, kad valdant Kolektyvinio investavimo subjektus, kurie investuoja ne į FP, o kitą turtą, ypač nekilnojamąjį turtą, bus situacijų, kai įsigyjant tam tikras paslaugas skirsis Įmonės (ar su ja susijusių asmenų) ir Klientų interesai. Siekiant išvengti/sumažinti šią riziką bus vengiama sudaryti paslaugų teikimo sutartis su subjektais, priklausančiais Įmonių grupei ar susijusiais su Asmenimis, o jei to nepavyks išvengti, sutartys bus sudaromos tik rinkos sąlygomis, t. y. vadovaujantis ištiestos rankos principu (angl. „*at arm's length*“).
37. Darbuotojai, valdantys informuotiesiems investuotojams skirtus Kolektyvinio investavimo subjektus, tuo pačiu metu gali užimti kitas pareigas Įmonių grupės Įmonėse, kas gali daryti neigiamą įtaką priimant investicinius sprendimus. Jeigu kyla interesų konflikto rizika, Asmuo turi nedelsiant informuoti Atitikties specialistą, t. y. turi būti taikoma V skyriuje nurodyta procedūra.

Interesų konfliktai, susiję su investavimo rekomendacijomis

38. Siekiant išvengti interesų konflikto, kai Darbuotojas teikia investavimo rekomendacijas Klientams, draudžiama teikti rekomendacijas, jei:
- 38.1. ji teikiama siekiant patenkinti Įmonės, Įmonių grupės, Asmens ar kito Kliento interesus;
 - 38.2. tai padeda Įmonei valdyti savo prekybos FP pozicijas;
 - 38.3. tai leidžia Asmenims sudaryti sandorius dėl FP kuo geresnėmis sąlygomis.
39. Jei Įmonė ar Asmuo gauna skatinimo priemones, susijusias su rekomenduojamomis FP, informacija apie tai turi būti pateikta Klientui / Dalyviui iš anksto.

Darbuotojų asmeniniai sandoriai

40. Darbuotojai siekdami sudaryti Asmeninį sandorį turi vadovautis Įmonės Asmeninių sandorių sudarymo tvarka.

V. INFORMAVIMAS APIE INTERESŲ KONFLIKTUS

41. Asmuo, pastebėjęs aplinkybes, kurios, jo manymu, gali sukelti interesų konfliktą, arba jei, jo manymu, jau yra kilęs interesų konfliktas, kuris gali turėti įtakos Kliento interesams, **privalo apie tai pranešti generaliniam direktoriui ir Atitikties specialistui**.
42. Atitikties specialistas per 1 darbo dieną turi pateikti Asmeniui ir generaliniam direktoriui vertinimą, ar atitinkama situacija sukelia interesų konfliktą bei rekomendacijas dėl priemonių kaip jo išvengti / valdyti.
43. Generalinis direktorius, gavęs Atitikties specialisto rekomendacijas, privalo nedelsiant (per 1 darbo dieną) informuoti Asmenį, kokių tolimesnių veiksmų pastarasis privalo imtis bei, jei reikia, imtis kitų priemonių siekiant išvengti interesų konflikto ar žalos Klientams.
44. Jei Atitikties specialistas identifikuoja interesų konfliktą, sandoris, egzistuojant konfliktui, gali būti sudaromas, tik jei gaunama patariamąjo komiteto nuomonė, kad interesų konflikto nėra arba kad esantis interesų konfliktas nesukelia jokios žalos Klientams. Patariamąjį komitetą *ad hoc* suformuoja generalinis direktorius konkrečiam sandoriui vertinti.
45. Jeigu priemonės, kurių Įmonė ėmėsi, siekdama išvengti interesų konflikto, yra nepakankamos užkirsti kelią žalai Klientams atsiradimui, Atitikties specialistas:
- (a) nedelsiant informuoja Vyresniąją vadovybę, kad būtų priimtas sprendimas, užtikrinantis, kad Įmonė bet kuriuo atveju veiktų geriausiai Kliento interesais. Atitikties specialistas turi raštu ir aiškiai generaliniam direktoriui bei valdybai komunikuoti aplinkybes, lemiančias susidariusią situaciją, kokių veiksmų buvo imtasi, kodėl jie nebuvo pakankami bei rekomenduoti priemonės situacijai ištaisyti;
 - (b) valdyba, gavusi Atitikties specialisto rekomendacijas, privalo nedelsiant (per 1 darbo dieną) priimti sprendimą, kokių priemonių Įmonė turi imtis. Apie sprendimą valdyba informuoja generalinį direktorių ir Atitikties specialistą;
 - (c) generalinis direktorius yra atsakingas už valdybos sprendimo įgyvendinimą;
 - (d) Atitikties specialistas stebi valdybos sprendimo įgyvendinimo procesą ir apie jo eigą bei rezultatus informuoja valdybą.
46. Informacija apie 45 punkte nurodytas situacijas turi būti pateikiama Klientams / Dalyviams patvarioje laikmenoje, nurodant priimtų sprendimų priežastis. Informacijos atskleidimas yra kraštutinė priemonė, naudojama tik kai Įmonės taikytos interesų konfliktų prevencijos ar valdymo priemonės yra neveiksmingos.
47. Atskleidžiant informaciją turi būti aiškiai nurodoma, kad Įmonės nustatytos konfliktų prevencijos ar valdymo organizacinės ar administracinės priemonės yra nepakankamos, siekiant patikimai užtikrinti, kad būtų

užkirstas kelias grėsmei, jog bus padaryta žala Kliento ar Dalyvio interesams. Bendras interesų konfliktų pobūdis ir šaltiniai, taip pat dėl interesų konflikto kylanti rizika Dalyviui ir veiksmai, kurių imtasi šiai rizikai sumažinti, aprašyme paaiškinami pakankamai išsamiai, kad Klientas ar Dalyvis galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą dėl paslaugų, kurios susijusios su interesų konfliktais. Paslauga gali būti teikiama tik tuo atveju, jei Klientas ar Dalyvis aiškiai išreiškia savo sutikimą dėl atitinkamos paslaugos teikimo esant interesų konfliktui.

VI. DRAUDIMAS NAUDOTIS VIEŠAI NEATSKLEISTA INFORMACIJA

48. Įmonės valdyba tvirtina:
 - 48.1. sąrašą asmenų, kurie dėl einamų pareigų, vykdomų funkcijų ar atliekamų konkrečių darbų žino arba turi teisę žinoti viešai neatskleistą informaciją (toliau – „**Asmenų sąrašas**“) (Priedas Nr. 2 prie šios Politikos);
 - 48.2. sąrašą FP, kurias pirkti, parduoti (arba sudaryti kitokius sandorius) Asmenims draudžiama dėl Įmonės turimos (žinomos) viešai neatskleistos informacijos (toliau – „**Draudžiamų FP sąrašas**“) (Priedas Nr. 3 prie šios Politikos).
49. Asmenys siekdami sudaryti Asmeninį sandorį dėl FP, esančių Draudžiamų FP sąrašė, turi vadovautis Įmonės Asmeninių sandorių sudarymo tvarka.
50. Asmenims draudžiama piktnaudžiauti viešai neatskleista informacija.
51. Asmenims taip pat draudžiama remiantis viešai neatskleista informacija rekomenduoti, paskatinti, pasiūlyti ar kitokio pobūdžio veiksmais skatinti kitą asmenį sudaryti sandorį dėl FP, su kuriomis yra susijusi viešai neatskleista informacija.
52. Asmenims, kurie turi viešai neatskleistos informacijos, draudžiama neteisėtai atskleisti viešai neatskleistą informaciją (viešai neatskleista informacija atskleidžiama neteisėtai, jeigu asmuo turi viešai neatskleistos informacijos ir atskleidžia tą informaciją bet kuriam asmeniui, nebent informacija atskleidžiama asmeniui atliekant įprastines su darbu susijusias funkcijas, profesinę veiklą arba pareigas).
53. Jeigu Asmeniui iškyla klausimų ar bet kokio tipo abejonių, susijusių su reikalavimais dėl naudojimosi viešai neatskleista informacija, jis privalo informuoti ir konsultuotis su Įmonės generaliniu direktoriumi ir Atitikties specialistu.

VII. DRAUDIMAS MANIPULIUOTI RINKA

54. Asmenims draudžiama manipuliuoti arba bandyti manipuliuoti rinka, t. y. sudaryti sandorius ar pateikti pavedimus pirkti ar parduoti FP, ar atlikti bet kokį kitą veiksmą, jeigu:
 - 54.1. siunčiami ar gali būti siunčiami netikri ar klaidinantys signalai dėl FP, su ja susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties pasiūlos, paklausos ar kainos; ar
 - 54.2. fiksuojama ar gali būti fiksuojama vienos ar daugiau FP, su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarčių, nenormalaus ar dirbtinio lygio kaina;
 - 54.3. sudaromas sandoris, pateikiamas prekybos pavedimas ar atliekamas bet koks kitas veiksmas ar veikla, darantys arba galintys daryti poveikį vienos ar kelių FP, su jomis susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties, kainai, kai pasinaudojama fiktyvia priemone ar kitaip mėginama apgauti ar manipuliuoti;
 - 54.4. žiniasklaidoje, internetu ar kitomis priemonėmis skleidžiama informacija, kuria siunčiami ar gali būti siunčiami netikri ar klaidinantys signalai dėl FP, su ja susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties arba aukciono produkto, pagrįsto apyvartiniais taršos leidimais, pasiūlos, paklausos ar kainos, arba fiksuojama ar gali būti fiksuojama vienos ar daugiau FP, su jomis susijusių biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarčių, nenormalaus ar dirbtinio lygio kaina, įskaitant gandų skleidimą, kai tokią informaciją skleidžiantis asmuo žinojo ar turėjo žinoti, kad informacija yra melaginga ar klaidinanti;
 - 54.5. melagingos ar klaidinančios informacijos skleidimas arba melagingų ar klaidinančių duomenų teikimas, susijęs su lyginamuoju indeksu, kai asmuo, kuris paskleidė informaciją ar pateikė duomenis žinojo arba turėjo žinoti, kad jie melagingi ar klaidinantys, arba bet kokia kita veikla, kuria siekiama manipuliuoti apskaičiuojant lyginamąjį indeksą.
55. Šios Politikos 54 punkte nurodyti uždrausti veiksmai gali pasireikšti tokiomis formomis:
 - 55.1. Asmens ar kelių kartu veikiančių Asmenų elgesys, kuriuo siekiama dominuoti formuojant FP pasiūlą ar paklausą, taip tiesiogiai ar netiesiogiai užfiksuojant pirkimo ar pardavimo kainą ar sukuriant kitas nesąžiningas prekybos sąlygas;
 - 55.2. FP pirkimas ar pardavimas pačioje prekybos rinkoje sesijos pradžioje ar pabaigoje, dėl kurio buvo arba, tikėtina, bus suklaidinti investuotojai, priimančys sprendimus remdamiesi paskelbtomis kainomis, įskaitant sesijos pradžios ar pabaigos kainas;
 - 55.3. pavedimų pateikimas prekybos vietoje, įskaitant bet kokį jų atšaukimą ar pakeitimą, naudojantis bet kuriomis turimomis prekybos priemonėmis – taip pat ir elektroninėmis priemonėmis, pavyzdžiui,

algoritmine prekyba ir dažnų trumpalaikių sandorių strategija, kurio daromas poveikis: sutrikdytas ar sulėtintas arba galimai sutrikdytas ar sulėtintas prekybos vietos veikimas; trukdoma ar galimai trukdoma kitiems asmenims nustatyti tikrus prekybos sistemos pavedimus prekybos vietoje, įskaitant teikiant pavedimus, dėl kurių sukuriama per didelė pavedimų knygos apkrova arba nestabilumas, arba duodant ar galimai duodant netikrą ar klaidinantį signalą apie FP pasiūlą, paklausą ar kainą, visų pirma teikiant pavedimus inicijuoti arba sustiprinti tendenciją;

- 55.4. pasinaudojimas galimybe kartais ar reguliariai pasirodyti tradicinėse ar elektroninėse žiniasklaidos priemonėse ir išdėstyti nuomonę apie FP, su ja susijusią biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutartį, jei anksčiau tos FP, su ja susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties, atžvilgiu jau buvo užimta tam tikra pozicija ir jei vėliau gaunama naudos dėl išsakytos nuomonės poveikio tos priemonės, su ja susijusios biržos prekių neatidėliotųjų sandorių sutarties kainai, o tas interesų konfliktas visuomenei neatskleidžiamas tinkamai ir veiksmingai;
- 55.5. kitomis formomis.
56. Jeigu Asmeniui kyla klausimų, ar tam tikri veiksmai laikytini manipuliavimu rinka, jis privalo konsultuotis su Įmonės generaliniu direktoriumi ir Atitikties specialistu.
57. Asmenims draudžiama atlikti veiksmus, kurie gali turėti manipuliavimo rinka požymių, nepriklausomai nuo to, ar tokie veiksmai atliekami Asmenų sąskaita ar Klientų sąskaita, taip pat nepriklausomai nuo to, kokiam subjektui siekiama naudoti tokius veiksmus.
58. Darbuotojai privalo užtikrinti, kad viešam platinimui ar visuomenei skirtus tyrimus apie FP ar jų emitentus ar kitą informaciją, kuria rekomenduojama ar siūloma investavimo strategija, būtų sąžiningai pateikiama, viešai atskleidžiant visus atitinkamo tyrimo rengėjų interesus bei nurodant interesų konfliktus, susijusius su atitinkamomis FP, su kuriomis susijusi atitinkama informacija, ir tokios informacijos platinimu nebūtų manipuluojama rinka.

VIII. ĮMONĖS VIDAUS KONTROLĖ

Interesų konfliktų atskleidimas

59. Darbuotojas, prieš pradėdamas dirbti Įmonėje, taip pat kiti Asmenys, prieš užmegzdami santykius su Įmone, privalo atskleisti Atitikties specialistui šią informaciją (užpildydami Privačių interesų ir susijusių asmenų anketą – priedas Nr. 4 prie šios Politikos):
 - 59.1. pozicijas užimamas kitose įmonėse (organizacijose);
 - 59.2. pozicijas užimtas per paskutinius 2 metus;
 - 59.3. pozicijas, susijusias su politine veikla;
 - 59.4. akcijų paketus, kurie siekia ar viršija 5 proc. balsavimo teisę suteikiančių akcijų;
 - 59.5. vykdomą individualią veiklą.
60. Asmenys privalo informuoti Atitikties specialistą, jei pasikeičia duomenys, nurodyti 59 punkte.
61. Atitikties specialistas turi teisę prašyti Asmenų atnaujinti interesų konfliktų atskleidimo informaciją arba patvirtinti, kad informacija nepasikeitė.

Piktnaudžiavimo kontrolė

62. Atitikties specialistas privalo nuolat stebėti sandorius su FP, įtrauktomis į Draudžiamų FP sąrašą. Apie pastebėtus pažeidimus Atitikties specialistas turi nedelsdamas raštu informuoti Įmonės generalinį direktorių, valdybą, taip pat tokiais atvejais generalinis direktorius turi informuoti ir Lietuvos banką.
63. Žemiau pateikiamas sąrašas veiksnių, kurie gali būti pagrindu įtarti, kad yra bandoma pasinaudoti viešai neatskleista informacija (sąrašas nėra baigtinis):
 - 63.1. Asmenims savo ar Kliento sąskaita sudarant sandorius neįprastai suaktyvėja prekyba FP prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti FP kainą, kai informacijos skelbimo data buvo iš anksto žinoma;
 - 63.2. suaktyvėjusi prekyba FP prieš skelbiant su bendrove susijusią esminę informaciją, kuri gali tiesiogiai paveikti FP kainą, kai informacijos skelbimo data nebuvo iš anksto žinoma;
 - 63.3. pastebimai padidėjęs pavedimų dėl konkrečios FP skaičius, lemiantis neįprastus jos apyvartos ir kainos pokyčius prieš viešą informacijos apie FP paskelbimą;
 - 63.4. Asmenų savo sąskaita sudaromi sandoriai, kurie vykdomi prieš pat vykdant investicinį sprendimą dėl Kliento portfelio dėl tų pačių FP;
 - 63.5. kitokio pobūdžio neįprasta sandorių ir (arba) pavedimų prekiauti tam tikra FP koncentracija;
 - 63.6. prekybos pavedimai (sandoriai), dėl kurių staiga ir neįprastai pasikeičia pavedimų (sandorių) kiekis ir (arba) kainos prieš viešai paskelbiant informaciją apie atitinkamą FP;
 - 63.7. kitos pasireiškimo formos.
64. Jei yra pagrindas įtarti, kad yra bandoma pasinaudoti viešai neatskleista informacija, Įmonėje taikoma ši procedūra:

- 64.1. Atitikties specialistas, pagrįstai įtardamas, kad Asmenų priimami investiciniai sprendimai, teikiamos konsultacijos ir (ar) kiti veiksmai gali sąlygoti teisinių reikalavimų, susijusių su prekyba FP, naudojančių viešai neatskleista informacija, ir teisinių reikalavimų, susijusių su manipuliavimu rinka, turi nedelsiant apie tai informuoti generalinį direktorių ir valdybą bei, jei įmanoma, imtis veiksmų pažeidimams užkirsti;
- 64.2. generalinis direktorius privalo nedelsiant imtis veiksmų, kad atitinkami veiksmai būtų nutraukti ir (ar) sandoriai nebūtų sudaryti bei apie veiksmus informuoti Atitikties specialistą ir valdybą;
- 64.3. informacija apie bandymą pasinaudoti viešai neatskleista informacija ir /ar manipuluoti rinka turi būti nedelsiant pateikta Lietuvos bankui.
65. Jeigu Atitikties specialistas turi pagrindo manyti, kad Asmenų priimti investiciniai sprendimai, valdant Klientų portfelius, buvo priimti remiantis nevieša informacija arba kitaip pažeidžiant teisės aktus, apie tai nedelsiant turi būti informuotas generalinis direktorius ir valdyba.
66. Generalinis direktorius turi pasiūlyti priemones, kurios užtikrintų, kad ateityje investiciniai sprendimai nebūtų priimami pasinaudojant nevieša informacija. Atitinkamas priemones svarsto ir tvirtina valdyba.
67. Apie atitinkamą situaciją ir veiksmus turi būti informuotas Lietuvos bankas.

Interesų konfliktų vengimo kontrolė

68. Atitikties specialistas turi vertinti, ar:
 - 68.1. Darbuotojams patikėtos funkcijos (ypač jei Darbuotojui priskirtos kelios pareigybės), nesukelia interesų konfliktų;
 - 68.2. Asmenys, kurie aktyviai veikia už Įmonės ribų, nedaro neigiamos įtakos Įmonės veiklai;
 - 68.3. nuo balsavimo / sprendimų priėmimo susilaiko Asmenys, kurie turi ar gali turėti interesų konfliktą;
 - 68.4. sandoriai yra sudaromi nepažeidžiant šios Politikos nuostatų.
69. Atitikties specialistas neturėtų per daug kliautis atskleidžiama informacija apie interesų konfliktus ir atitinkamai turėtų taikyti papildomas priemones interesų konfliktų kontrolės vykdymui.
70. Atitikties specialistas, vykdydamas sandorių kontrolę, turi teisę gauti išrašus iš vertybinių popierių sąskaitų (Įmonės, Klientų, Asmenų) bei kitą informaciją, susijusią su vykdytais sandoriais ir teiktomis paslaugomis.
71. Atitikties specialistas privalo apie užfiksuotus pažeidimus nedelsdamas raštu informuoti Įmonės generalinį direktorių ir valdybą.
72. Informacija apie interesų konfliktus (jų identifikavimą ir valdymą bei pažeidimus) turi būti įtraukiama į atlikties ataskaitas.
73. Atitikties specialistas užtikrina, kad rašytinės atitikties ataskaitos Vyresniajai vadovybei būtų pateikiamos du kartus metuose taip, kaip numatyta Atitikties rizikos valdymo politikoje.

IX. INTERESŲ KONFLIKTŲ PREVENCIJOS IR VALDYMO PROCEDŪROS

74. Kiekvienas Asmuo turi imtis priemonių siekiant išvengti interesų konflikto atsiradimo ir užtikrinti, jog bus veikiami tik geriausiais Klientų interesais.
75. Įmonės struktūrinių padalinių vadovai bei Darbuotojai turi užtikrinti, kad:
 - 75.1. Asmuo nesvarstyty klausimų Įmonės vardu bei nepriimtų investicinių sprendimų, kai jis arba su juo glaudžiai susijęs asmuo gali turėti interesų, prieštaraujančių Įmonės ar jos Klientų interesams;
 - 75.2. Darbuotojas, pageidaujantis papildomai prie jo tiesioginių pareigų dar turėti pareigas kitose organizacijose, gautų Įmonės generalinio direktoriaus sutikimą tokioms pareigoms atlikti;
 - 75.3. vieno padalinio Darbuotojai negalėtų keistis informacija su kito padalinio Darbuotojais, jei keitimasis šia informacija galėtų neigiamai paveikti vieno ar kelių Klientų interesus;
 - 75.4. būtų vykdoma atskira priežiūra Darbuotojų, kurių tarpusavio interesai gali prieštarauti vieni kitiems, arba kurie kitokiu būdu atstovauja galintiems tarpusavyje prieštarauti interesams, įskaitant Įmonės interesus;
 - 75.5. būtų uždrausta ar ribojama bet kurio su Įmone susijusio asmens netinkama įtaka, vykdydamas Įmonės veiklą ar teikiant paslaugas Klientams.
76. Įmonėje taip pat yra nustatomos šios procedūros ir priemonės, kurios padeda užtikrinti veikimą geriausiais Klientų interesais:
 - 76.1. Organizacinė struktūra ir Veiklos organizavimo politika, kuri užtikrina, kad:
 - Darbuotojai, dalyvaujantys vykdydami skirtingų rūšių veiklą, kuriai būdingi interesų konfliktai, vykdyty šią veiklą nepriklausomai (kiek tai būtina atsižvelgiant į riziką, kad Klientų interesams bus padaryta žalos, dydį);
 - būtų įdiegtos prevencinės ir kontrolės priemonės tiems atvejams, kai atitinkamas asmuo tuo pačiu metu dalyvauja vykdydamas portfelio valdymo veiklą ir teikiant kitas paslaugas Klientams (kai dėl tokio dalyvavimo gali pablogėti tinkamas interesų konfliktų valdymas);
 - 76.2. Investicinių sprendimų priėmimo ir vykdymo politika, kuri nustato investicinių sprendimų priėmimo tvarką, leidžiančią užtikrinti nešališką elgesį su Klientais;

- 76.3. Darbuotojų atlyginimų politika, kuri užtikrina, kad nebūtų jokių tiesioginių ryšių tarp susijusių daugiausia vienos rūšies veiklą vykdančių Darbuotojų atlyginimo ir atlyginimo, kurį gauna daugiausia kitos rūšies veiklą vykdančios Darbuotojai (jei tarp skirtingų veiklos rūšių gali kilti interesų konfliktas);
- 76.4. Asmeninių sandorių sudarymo tvarka, kuri užtikrina, kad Susiję asmenys nesudarintų sandorių, kurie gali pažeisti Klientų interesus;
- 76.5. Skatinimo priemonių politika, kuri užtikrina, kad Įmonė nepriimtų ir neteiktų jokių skatinimo priemonių, jei paslaugų teikimas dėl tokių skatinimo priemonių gavimo ar teikimo būtų šališkas ir neatitiktų geriausių Klientų interesų.

X. DUOMENŲ SAUGOJIMAS

- 77. Atitikties specialistas elektroninio formato interesų konfliktų registracijos žurnale registruoja šią informaciją:
 - 77.1. interesų konflikto paaiškėjimo datą;
 - 77.2. kaip paaiškėjo interesų konfliktas (pavyzdžiui, kas pateikė informaciją);
 - 77.3. interesų konflikto aprašymas;
 - 77.4. interesų konflikto nagrinėjimo (vertinimo) eiga; ir
 - 77.5. Įmonės Vyresniosios vadovybės sprendimas dėl interesų konflikto.
- 78. Įmonė saugo bei reguliariai atnaujina duomenis ir informaciją apie Įmonės arba jos vardu teikiamas Kolektyvinio investavimo subjektų valdymo ir investicines paslaugas ir kitą veiklą, dėl kurios kilo (ar gali kilti, jei paslaugų teikimas ar kita veikla dar nėra baigtas) interesų konfliktas, galintis padaryti žalos vieno ar kelių Klientų interesams.
- 79. Duomenys ir informacija apie interesų konfliktus turi būti saugomi Įmonės vidaus dokumentų nustatyta tvarka ne trumpiau kaip 10 metų po to, kai gauta informacija apie potencialų ar realų interesų konfliktą.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 80. Atitikties specialistas užtikrina, kad Asmenys būtų supažindami su šia Politika.
- 81. Atitikties specialistas yra atsakingas už Politikos atnaujinimą pagal pakeistus teisės aktų reikalavimus.
- 82. Atitikties specialistas Politiką turi peržiūrėti bent kartą per metus
- 83. Ši Politika yra tvirtinama ir gali būti keičiama tik valdybos sprendimu.